

Council of Europe
European Commission

Conseil de l'Europe
Commission européenne

MOLI-UA-2

**Продовження проекту з питань боротьби з відмиванням коштів та
фінансуванням тероризму в Україні**

Початковий звіт

Дата: 30 серпня 2006
Підготовлений:
Пшемислав Мусялковські
Менеджером проекту

Титульний аркуш проекту

Назва проекту	:	Продовження проекту з питань з боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму в Україні MOLI-UA-2	
Номер проекту	:	TACIS/2006/120-437	
Країна	:	Україна	
		Місцевий оператор	Консультант Єврокомісії
Ім'я	:	Сергій Гуржій	Пшемислав Мусялковські
Адреса	:	ДКФМ України	Рада Європи
		01008 Київ	67075 Strasbourg Cedex
		УКРАЇНА	FRANCE
Номер факсу	:	+380 44 425 81 84	+33 388 41 37 34 82
Контактна особа	:	Станіслав Ключке	Пшемислав Мусялковські

Дата написання : 30 серпня 2006

Звітний період : 1 Початковий етап (травень-серпень 2006р)

Автор звіту : Пшемислав Мусялковські, менеджер проекту

Цим засвідчую, що Звіт затверджений:

Від імені країни-бенефіціара
Партнер проекту Сергій Гуржій,
Голова ДКФМ

Від імені Ради Європи
Александер Сегер
Голова технічного співробітництва

Дата:

Дата:

Зміст

1. Довідкова інформація.....	4
1.1 Країна-бенефіціар та установа-бенефіціар	4
1.2 Сторона-контрактор	4
1.3 Організація-виконавець.....	4
1.4 Історична довідка про досвід країни у галузі фінмоніторингу	4
1.5 Правова база боротьби з відмиванням грошей в Україні	5
2. Проект	6
2.1 Термін дії проекту	6
2.2 Група виконання проекту	6
2.3 Бенефіціари – їхні функції та потреби, допомогти у яких має проект	8
2.1.1. Держфінмоніторинг (ПФР)	8
2.1.2. Органи, що здійснюють контроль і регулювання у фінансовому секторі.....	10
2.1.3. Правоохоронні органи та органи кримінального провадження....	12
2.1.4. Судді	14
2.1.5. Установи, які мають зобов'язання.....	15
2.4 Діяльність групи проекту	16
2.5 Результати проекту	16
2.6 Планування проекту	23
3 Висновки	23
ДОДАТКИ.....	24

1. Довідкова інформація

1.1 Країна-бенефіціар та установа-бенефіціар

Україна, Державний Комітет фінансового моніторингу (Держфінмоніторинг, ДКФМ)

1.2 Сторона-контрактор

Європейська Комісія (Єврокомісія)

1.3 Організація-виконавець

Рада Європи, Секція технічного співробітництва, Генеральний директорат з правових питань (Рада Європи)

1.4 Історична довідка про досвід країни у галузі фінмоніторингу

Наприкінці 1990-х та у перші роки XXI століття, коли економічна злочинність поширилася по всій Європі, а явище відмивання грошей виросло до раніше незаних масштабів, Україна відставала від міжнародної спільноти у впровадженні ефективних заходів боротьби із цим явищем. У 2001р це призвело до внесення України до списку ФАТФ для держав, що погано співпрацюють у цьому питанні. Через рік були запропоновані контр-заходи щодо України, проте вони були скасовані у 2003р в результаті прийняття базового законодавства проти відмивання грошей та створення Державного департаменту фінансового моніторингу (підрозділ фінансової розвідки-ПФР). У 2004р завдяки відданості української влади та за допомоги проектів MOLI-UA Україну було вилучено з переліку країн та територій, що не співпрацюють (NCCT, у лютому), і вона стала членом Егмонтської Групи (у червні).

Початок проекту MOLI-UA у лютому 2003р співпав із призначенням нового керівництва Держфінмоніторингу, перед яким було поставлено завдання створити повністю функціональний ПФР. До червня 2005р, коли закінчився проект, Держфінмоніторинг (назва та статус змінилися 1 січня 2005) досягнув значного розвитку, і маючи на озброєнні закон про відмивання грошей 2004р, став потужним ПФР, який отримав повне світове визнання. Дехто з експертів Держфінмоніторингу виступає експертом в інших проектах технічної допомоги. Варто відзначити, що інформаційна технологія, застосовувана у Держфінмоніторингу, побудована з нуля, і тепер є однією з найпотужніших та найсучасніших подібних систем у світі. Єдина інформаційна система також стала потужним інструментом, яким володіють небагато інших держав.

З часу виконання попереднього проекту ситуація із злочинністю істотно не змінилася. Кримінальні прибутки у більшості випадків походять від таких злочинів: шахрайство, шахрайство із ресурсами фінансування, привласнення чужої власності в результаті зловживання службовим становищем, торгівля наркотиками. Технології скоєння цих злочинів вдосконалюються. Найчастіше типологія відмивання грошей звертається до таких схем:

- законний бізнес, де відмивання здійснюється шляхом перевищення реальних доходів та витрат при внесенні коштів на банківські рахунки чи веденні фіктивних операцій;
- фіктивні компанії, створенні спеціально для цілей відмивання грошей,
- трансферти в офшорні зони, де можна не тільки приховати доходи, але й уникнути оподаткування.

Система протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму вже відносно добре підготовлена для боротьби з цим явищем. Вже існує ефективний ПФР та налагоджені добрі робочі стосунки між всіма взаємодіючими елементами системи. Дії учасників системи координуються Міжвідомчою робочою групою, яка є офіційним органом, створеним за Постановою Кабінету Міністрів України N1565 від 2 жовтня 2003р., на чолі з головою Держфінмоніторингу. Нацбанк України, Міністерство внутрішніх справ, прокуратура та інші відомства – кожне відіграють важливу роль у цьому процесі. Єдина інформаційна система, створена відповідно до Постанови Уряду та керована Держфінмоніторингом, забезпечить в режимі он-лайн доступ до баз даних всім учасникам системи. На даний момент до Єдиної інформаційної системи приєднані 13 відомств. Нині створюється мережа регіональних служб Держфінмоніторингу, яка забезпечить добре співробітництво та обмін інформацією з компетентними органами у цих регіонах. Сім таких регіональних служб вже працюють, і вони приєднані до корпоративного сегменту Єдиної інформаційної системи, 21 така служба офіційно утворена та перебуває на стадії формування та укомплектування кадрами.

Найважливіший недолік існуючої системи полягає у рівні професійних навичок та знань щодо питань відмивання грошей та боротьби з організованою злочинністю, наявному у певних відомствах, та серйозні білі плями у законодавстві. Останній великий перегляд законодавства у цій сфері відбувся у 2004р, в той час як у 2005р були прийняті два найважливіші міжнародні стандарти у цій галузі – третя Директива ЄС та Варшавська конвенція ради Європи (ЕТС 198). Потрібно провести детальний порівняльний аналіз. Проте вже нині можна вказати на кілька серйозних недоліків: Держфінмоніторинг не має права заморожувати підозрілі трансакції (він може це робити тільки у випадку підозри у фінансуванні тероризму, а не у випадку підозри у відмиванні грошей), відсутність сучасного режиму арешту та конфіскації кримінальних доходів, брак системи управління майном, відсутність кримінальної відповідальності корпоративних осіб.

1.5 Правова база боротьби з відмиванням грошей в Україні

Першим законом щодо боротьби із відмиванням грошей був Закон „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” №249-IV, (так званий, базовий закон), прийнятий 28 листопада 2002р та діючий з 12 липня 2003р. У ньому визначені основні принципи та створені основні інституції для боротьби з відмиванням грошей. Закон був доповнений у 2004р Законом „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з попередження легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, та фінансування тероризму”, враховуючи серед іншого, юридичні поради, надані проектом MOLI-UA. Також на доповнення базового закону, було прийнято „Закон про внесення зміни до статті 4 Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”, який змінив статус ПФР: Держфінмоніторинг- департамент у Міністерстві фінансів став Державним Комітетом фінансового моніторингу незалежним відомством, що відповідає безпосередньо перед Прем'єр-міністром.

Остання зміна – це прийняття у грудні 2005р Закону „Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового регулювання міжнародного співробітництва у сфері запобігання фінансуванню тероризму”, який доповнює базовий закон (чинний з 1 січня 2006р). Таким чином, базовий закон доповнений новою Статтею (12¹) „Запобігання та протидія фінансуванню тероризму”, та відповідно перероблено Статтю 16 базового закону „Повноваження державних органів щодо забезпечення міжнародного співробітництва у сфері попередження та протидії легалізації (відмивання) доходів та фінансуванню тероризму”.

Стаття 12¹ базового закону передбачає процедуру призупинення фінансових операцій фінансовими посередниками, якщо учасник або бенефіціар занесений у список осіб, пов'язаних з терористичною діяльністю, а також процедуру подальшого призупинення операції ПФР України. Проте, досі не передбачено таких самих заходів відносно підозри у відмиванні грошей, що є головною перешкодою для арешту кримінальних прибутків та суперечить міжнародним стандартам.

Ще один нещодавній факт - подання у вересні 2005р проекту закону „Про внесення змін до закону України Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом”, спрямований на приведення його у відповідність до 40 +9 рекомендацій ФАТФ та Варшавської конвенції Ради Європи(ETS 198). Однак, цей законопроект був відкладений через закінчення терміну повноважень Парламенту (Верховної Ради). Під час приїзду в Україну автора звіту поінформували, що нині уряд готує новий законопроект на цю ж тему , який має бути знов поданий до Верховної Ради восени 2006р. Проект надасть свої висновки щодо цього законопроекту для обґрунтування його відповідності міжнародним стандартам.

Протягом останніх двох-трьох років було докладено значних зусиль у законодавчій галузі, коли Кабінетом Міністрів, Держфінмониторингом, Нацбанком України, Держкомісією з регулювання ринків фінансових послуг в Україні, та Держкомісією з цінних паперів та фондового ринку було прийнято кілька підзаконних актів та постанов.

2. Проект

2.1 Термін дії проекту

Проект розпочався 1 травня 2005р та триватиме 36 місяців.

2.2 Група виконання проекту

Згідно з підписаною угодою, група виконання проекту складається з таких осіб: Менеджер проекту у Страсбурзі – цю посаду обіймає пан Пшемислав Мусялковські, Сектор технічного співробітництва, Департамент проблем злочинності, Рада Європи, якому допомагає помічник Світлана Анісімова.

Постійний радник-Керівник групи виконання проекту у Києві – пан Ярослав Жолтовські (Польща) був обраний на цю посаду та приступить до виконання своїх обов'язків 1 вересня 2006р.

Офіс-менеджер – пані Мирослава Кореневич, призначена на посаду та розпочала працювати з 1 серпня 2006р.

Радник із закупівель - для цієї посади фінансування передбачене тільки на 22 місяці, і вона буде заповнена тоді, коли у ній виникне потреба.

Через великий бюджет та інтенсивність запланованої роботи є пропозиція посилити групу виконання проекту ще однією технічною посадою, на якій співробітник займатиметься бухгалтерією та організаційними питаннями, залишаючи офіс-менеджерові більше часу на допомогу постійному раднику у важливіших питаннях, наприклад, у звітуванні. Ця пропозиція не передбачає перевитрат, тому що існують кошти, невитрачені протягом перших трьох місяців проекту, яких вистачить для фінансування нової посади. У Додатку А подано пропоновані розподіл повноважень та функціональні обов'язки для двох технічних посад.

2.3 Бенефіціари – їхні функції та потреби, допомоги у яких має проект

2.1.1. Держфінмоніторинг (ПФР)

Функції та завдання

Держфінмоніторинг був створений за наказом Кабінету Міністрів 10 січня 2002р. Його голова був призначений у травні, і спочатку весь штат складався з 10 чоловік. Після прийняття Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” від 28 листопада 2002р №249-IV (набув чинності з 12.06.2003), Держфінмоніторинг розпочав діяти як Підрозділ фінансової розвідки (ПФР) в Україні. Спочатку він був у структурі Міністерства фінансів, а з 1 січня 2005р став незалежним відомством.

Завдяки політичній волі Уряду України Держфінмоніторинг постійно нарощував штат – на початку 2003р тут вже працювало 60 осіб, у 2004р -100 чоловік, у а 2005 –більше 200. на момент написання звіту у Держфінмоніторингу працює 176 чоловік у центральному апараті та 162 співробітники у регіональних підрозділах. Бюджет розрахований на 338 співробітників (включаючи центральний апарат та регіональні підрозділи).

Держфінмоніторинг є адміністративним ПФР, що відповідає за збір та аналіз звітів про підозрілі та граничні операції. Він не має повноважень вести розслідування, і подання про заведення справи, що подаються Держфінмоніторингом, розслідуються потім органами правопорядку.

Протягом всього часу своєї роботи (з вересня 2003 до серпня 2006) Держфінмоніторинг отримав більше 2 мільйонів звітів про фінансові операції, 97% з яких надійшли від банків.

Протягом всього часу своєї роботи (з 20 вересня 2003р до 1 серпня 2006р) Держфінмоніторинг підготував та направив до правоохоронних органів 1208 справ (726– первинні та 482– додаткові до попередньо переданих справ), включаючи:

Генеральна прокуратура – 211 (103 первинні та 108 додаткові);

Державна податкова адміністрація – 250 (168 первинні та 82 додаткові);

Міністерство внутрішніх справ – 324 (195 первинні та 129 додаткові)

Служба безпеки України – 423 (260 первинні та 163 додаткові);

включаючи 10 справ про підозру у фінансуванні тероризму.

Згідно з правоохоронними органами, за згаданий період в результаті перевірок 268 справ (36,9%) було розпочато 69 кримінальних справ, а ще 199 справ були використані у 288 кримінальних справах.

З цих справ 17 кримінальних справ було передано у суди. Вироки на цей момент були проголошені по 3 справах, де злочинці були визнані винними.

З січня до липня 2006р Держфінмоніторинг підготував 370 справ та передав їх до правоохоронних органів (223-первинних та 147 додаткових до попередньо переданих справ), включаючи:

Генеральна прокуратура – 32 (13 первинні та 19 додаткові);

Державна податкова адміністрація – 76 (47 первинні та 29 додаткові);

Міністерство внутрішніх прав – 97 (62 первинні та 35 додаткові)

Служба безпеки України – 160 (101 первинні та 64 додаткові)

Згідно з правоохоронними органами, за згаданий період в результаті перевірок 75 справ (33,6%) було розпочато 18 карних справ, а ще 57 справ були використані у 66 карних справах, з яких 5 передано у суди.

Проблеми, які необхідно вирішувати, та запропоновані рішення

ДКФМ є молодим підрозділом фінансової розвідки і його співробітникам поки що не вистачає необхідного досвіду. Деякі зі співробітників пройшли основну та спеціалізовану підготовку (у тому числі в рамках проекту MOLI-UA), але протягом перших трьох років існування ДКФМ, підготовка співробітників не могла бути пріоритетом №1. Тепер, коли процес організації підрозділу фінансової розвідки та створення законодавчого середовища на стадії завершення, належна увага може бути приділена підготовці співробітників. Початкові ТУ цього проекту передбачають, зокрема, створення навчального центру AML/CTF. Протягом року, що пройшов між підготовкою цього проекту і його підписанням, ДКФМ вже створив центр, обладнав його і розпочав організацію курсів. Саме тому, проект тепер тільки підтримуватиме його розвиток. Увага приділятиметься наведеним нижче крайнім потребам, пов'язаним з підготовкою:

- усі співробітники, особливо ті, які були нещодавно прийняті на роботу, повинні пройти основний курс навчання підрозділу фінансової розвідки для того, щоб зрозуміти роль підрозділу фінансової розвідки і структуру системи AML/CTF;
- повинна збільшуватися кількість співробітників, які проходять подальшу підготовку, що відповідає їхнім завданням;
- повинна продовжуватися підготовка аналітиків системи для того, щоб вони знали про нові тенденції у відмиванні коштів;
- увесь персонал повинен проходити перепідготовку через регулярні проміжки часу для того, щоб мати в розпорядженні міжнародний досвід;
- доступ до інформації інших органів повинен бути ефективнішим.

Для того, щоб задовольнити ці потреби, проект сприятиме:

- ДКФМ в оцінці потреб з підготовки та підготовці навчальної стратегії, планів підготовки і навчальних планів;
- організації низки різноманітних навчальних заходів (курсів, семінарів, навчальних візитів);
- розвитку Міжнародного і Національного навчального центру AML/CTF, який не тільки слугуватиме співробітникам підрозділу фінансової розвідки, але й організовуватиме курси для інших учасників системи AML/CTF (у тому числі і для зобов'язаних установ)
- створенню нових регіональних відділень ДКФМ;
- подальшому розвитку Єдиної інформаційної системи, функціонування якої забезпечує ДКФМ, станом на 1 вересня 2006 року зв'язок існував між наведеними нижче органами: ДКФМ, Державна податкова адміністрація, Міністерство внутрішніх справ, Державна митна служба, Адміністрація Державної прикордонної служби, Служба безпеки України, Головне контрольно-ревізійне управління, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг, Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку, Державний комітет статистики, Фонд державного майна, Міністерство економіки та Міністерство фінансів;
- придбанню Державним комітетом фінансового моніторингу повного пакету FIU.Net та набуття статусу основного члена в ньому (якщо можливо вирішити проблеми, які на цей постали перед FIU.Net)

- ДКФМ і міжвідомчій координаційній групі у подальшій підготовці проектів змін до законодавства з метою забезпечення його повної відповідності міжнародним стандартам.

2.1.2. Органи, що здійснюють контроль і регулювання у фінансовому секторі

Відповідно до чинного законодавства, наведені нижче органи є відповідальними за регулювання і контроль сектору фінансових послуг¹:

- Національний банк України.
Згідно з відповідним банківським законодавством, Національний банк має ліцензійні, регулятивні і контролюючі повноваження стосовно діяльності комерційних банків. У складі управління НБУ з боротьби з відмиванням грошей на цей час працює 7 співробітників.
- Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку.
Основним завданням Комісії є ліцензування і регулювання ринку цінних паперів України для захисту законних прав і інтересів інвесторів. Вона також має деякі правоохоронні повноваження для розслідування випадків шахрайства, крадіжки і фальсифікації.
- Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг.
Комісія налічує 290 співробітників, 5 із яких працюють у відділі з боротьби з відмиванням грошей. Основними завданнями Комісії є реєстрація, ліцензування і контроль небанківських фінансових установ (страхових організацій, недержавних пенсійних фондів, кредитних установ (кооперативів), ломбардів, лізингових компаній і трастів) для забезпечення дотримання законів, у тому числі законодавства про боротьбу з відмиванням грошей.

Усі ці органи є дуже активними у виконанні своїх наглядових функцій. Наприклад:

Національний банк України

Кількість перевірок, проведених у банках

Кількість перевірок	IV квартал 2003 року	2004 рік	2005 рік	I квартал 2006 року
банки	77	177	157	46
філіали	76	435	276	95
усього	153	612	433	141

Кількість порушень, виявлених у банках

Виявлені порушення:	IV квартал 2003 року	2004 рік	2005 рік	I квартал 2006 року
законодавства про боротьбу з відмиванням грошей	31	434	2617	131
банківського законодавства	16	199	62	30
їхніх обов'язків з проведення фінансового моніторингу	116	970	2576	360

¹ Детальний опис див. у Додатку В.

Усього	163	1603	5255	521
--------	-----	------	------	-----

Кількість випадків застосування адміністративних заходів за порушення законодавства з боротьби з відмиванням грошей

Захід:	IV квартал 2003 року	2004 рік	2005 рік	I квартал 2006 року
штрафи для банків:	-	44	25	10
письмові попередження:	16	42	11	4
адміністративні штрафи для посадових осіб банку:	14	70	27	10
призупинення (обмеження) банківських операцій:	-	3	1	2
тимчасове звільнення директорів банків:	-	3	-	-
усього:	30	162	64	26

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг

У 2005 році була здійснена 251 перевірка зобов'язаних установ, в результаті яких було застосовано 139 адміністративні заходи.

У першому кварталі 2006 року Комісія провела 237 перевірок організацій початкового фінансового моніторингу (зобов'язаних установ) і зокрема:

- страхових організацій – 55 запланованих перевірок, 39 незапланованих перевірок, застосовано 9 адміністративних заходів за порушення законодавства про боротьбу з відмиванням грошей;

- кредитні спілки – 82 заплановані перевірки, 12 незапланованих перевірок; застосовано 20 заходів впливу як штрафи за порушення законодавства про боротьбу з відмиванням грошей;

- ломбарди – 29 запланованих перевірок; застосовано 15 адміністративних заходів як штрафи за порушення законодавства про боротьбу з відмиванням грошей;

- фінансові компанії - 4 заплановані перевірки; застосовано 1 захід впливу як штраф за порушення законодавства про боротьбу з відмиванням грошей;

Комісія з цінних паперів і фондового ринку

У 2005 році Комісія провела 231 перевірку зобов'язаних установ, 21 з яких була незапланована. Було виявлено 124 порушення законодавства про боротьбу з відмиванням грошей.

У першому кварталі 2006 року Комісія провела 42 перевірки:

Трейдери цінних паперів – 16, держателі реєстру – 17, емітенти, яві ведуть власні реєстри – 8, трейдери-держателі - 1. Порушення законодавства про боротьбу з відмиванням грошей були виявлені в діяльності 17 зобов'язаних установ, за що було застосовано покарання.

Існує також низка професійних організацій із саморегулювання (вони також наведені в списку в Додатку В).

Проблеми, які необхідно вирішувати, та запропоновані рішення

Ці організації відповідальні, зокрема, за контроль над дотриманням законності діяльності фінансових установ, у тому числі з точки зору законодавства про боротьбу з відмиванням грошей та міжнародних стандартів боротьби з відмиванням грошей. Для цього потрібен висококваліфікований персонал, який зможе, з одного боку, перетворити міжнародні стандарти в національні правові інструменти і, з іншого боку, контролювати імплементацію стандартів протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму. Організації, які здійснюють контроль підсилили їхні зусилля з підготовки, визнаючи потребу в подальшому підвищенні компетентності персоналу у відповідних секторах:

- Національний банк України регулярно організовує і бере участь в семінарах з питань фінансового моніторингу для співробітників комерційних банків. Протягом 2004 року експерти НБУ взяли участь у 17 таких семінарах.
- Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг разом з ДКФМ розробили типову навчальну програму для співробітників фінансових організацій, відповідальних за проведення початкового фінансового моніторингу (контролери). Вони також організують навчальні семінари та семінари з підвищення інформованості.
- Комісія України з цінних паперів і фондового ринку уклала угоди з 8 навчальними закладами України про співробітництво стосовно підготовки експертів з фінансового моніторингу для професійних учасників ринку цінних паперів.

Проект пропонує їм допомогу у подальшій інтенсифікації їхніх зусиль з підготовки, розробки планів підготовки і навчальних планів та визначення національних стандартів відповідності відповідному законодавству та міжнародним стандартам і розробці основних і подальших навчальних стратегій, планів підготовки і навчальних планів. Проект також заохочуватиме ДКФМ і/або Навчальний центр протидії відмиванню грошей у пропонуванні відповідних курсів установам фінансового сектору. Наскільки це буде можливим, в заходах Центру також повинні брати участь особи саморегульованих професій.

2.1.3. Правоохоронні органи та органи кримінального провадження

Ролі і завдання

Наведені нижче органи влади мають повноваження з розслідування справ з відмивання коштів і фінансування тероризму:

- Міністерство внутрішніх справ (кримінальна міліція)
Міністерство несе відповідальність за обслуговування міліцією в Україні, у тому числі кримінальні розслідування. Це включає боротьбу з економічними злочинами за допомогою окремого управління. В структурі Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю з 5000 посадовими особами існує спеціальний підрозділ для розслідування відмивання коштів, який налічує 200 посадових осіб.

- Генеральна прокуратура
Прокуратура не тільки відповідає за провадження у всіх кримінальних справах у судах України, але й координує розслідування і має повноваження вимагати інформацію від банків та інших установ під час таких розслідувань. Крім того, вона надсилає та отримує запити про взаємну правову допомогу, пов'язану з розслідуваннями.
- Національна служба безпеки
Служба безпеки України здійснює заходи для боротьби з тероризмом, спрямовані на запобігання, виявлення та припинення терористичної діяльності, у тому числі міжнародної (стаття 5 закону України „Про боротьбу з тероризмом” від 20 березня 2003 року № 638-IV). В рамках Служби з 1999 року функціонує Антитерористичний центр, який вживає антитерористичних заходів і координує діяльність органів влади, задіяних у національній системі боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (AML/CTF).
- Державна податкова адміністрація
ДПА має повноваження розслідувати податкові правопорушення. Вона відіграла і продовжує відігравати значну роль у зусиллях з боротьби з відмиванням грошей. З часу набуття у вересні 2001 року чинності новим кримінальним кодексом, що передбачає підхід для всіх злочинів, значний відсоток розслідувань з відмивання коштів був пов'язаний з такими предикативними злочинами як митні правопорушення або податкове шахрайство (наприклад, незаконне відшкодування ПДВ). Крім того, ДПА має у своєму розпорядженні дані про реєстрацію підприємств, що є важливим джерелом інформації як для ДКФМ, так і для інших правоохоронних органів. ДПА також відіграє певну роль у ліцензуванні і контролюванні суб'єктів підприємницької діяльності, які займаються алкогольними напоями і тютюновими виробами.
- Митна служба
Повноваження Митної служби з проведення розслідування обмежуються кримінальними справами з контрабанди. В національній системі AML/CTF, Митна служба є одним з основних органів влади, які надають інформацію іншим державним органам. Митна служба має низку баз даних, фіксує і регулярно передає інформацію підрозділу фінансової розвідки (наприклад, про транскордонний рух грошової готівки).

Правоохоронні органи і органи кримінального провадження останніми роками займалися виявленням і переслідуванням правопорушень з відмивання коштів, про що свідчить наведена нижче статистика:

Наведеними нижче правоохоронними органами було порушено і розслідується 574 кримінальних справ за статтею 209 КК України, 2 справи – за статтею 209-1 КК України і 155 справ за статтею 306 КК України:

	Стаття 209 ККУ		Стаття 209-1 ККУ		Стаття 306 ККУ	
	2004 рік	2005 рік	2004 рік	2005 рік	2004 рік	2005 рік
Генеральна прокуратура	306	333	2	1	1	5
Державна податкова адміністрація	72	89	0	1	0	0
Міністерство внутрішніх справ	184	152	0	0	158	150
Служба безпеки України	49	-	0	-	0	-

Усього	611	574	2	2	159	155
--------	-----	-----	---	---	-----	-----

259 справ було передано до суду за статтею 209 КК України, 1 справа – за статтею 209-1 КК України та 123 справи – за статтею 306 КК України.

	Стаття 209 ККУ		Стаття 209-1 ККУ		Стаття 306 ККУ	
	2004 рік	2005 рік	2004 рік	2005 рік	2004 рік	2005 рік
Генеральна прокуратура	203	163	1	1	0	1
Державна податкова адміністрація	30	14	0	0	0	0
Міністерство внутрішніх справ	109	82	0	0	136	122
Служба безпеки України	20	-	0	-	0	-
Усього	362	259	2	1	136	123

У 2005 році ДКФМ було передано до правоохоронних органів 321 справу, у 130 з яких було відкрито кримінальне провадження і 9 вже передані до суду.

Проблеми, які необхідно вирішувати, та запропоновані рішення

Ефективне розслідування економічного злочину та відмивання грошей зокрема потребує спеціалізації і спеціальних знань. Слідчі також повинні мати в своєму розпорядженні досвід інших країн. Потрібні і гарне розуміння застосовного законодавства, міжнародних стандартів та рекомендованих стандартів. Комплексний підхід передбачатиме багаторівневу підготовку з питань AML/CTF і спеціальних методів розслідування. Деякі з цих організацій мають власні навчальні центри, де могло б бути організоване така підготовка. Таким чином, проект пропонує допомогу правоохоронним органам в оцінці їхніх потреб та розробці навчальних стратегій, планів підготовки і навчального плану. Проект підтримуватиме організацію низки навчальних заходів, у тому числі підготовку інструкторів. Проект зосередиться на Міністерстві внутрішніх справ, прокурорах і Службі безпеки України. Інші правоохоронні органи візьмуть участь у деяких навчальних заходах.

Обмежена кількість телекомунікаційного обладнання та обладнання ІТ може бути запропонована цим органам, якщо це покращить їхні діючі потужності.

2.1.4. Судді

Проблеми, які необхідно вирішувати, та запропоновані рішення

Навряд чи порушення будь-якої справи з відмивання грошей або фінансування терористичної діяльності може призвести до винесення обвинувального вироку, якщо судді не розуміють специфічних особливостей цього злочину. Зокрема, судді повинні розуміти міжнародні стандарти та найкращі методи роботи. Цей фактор має особливе значення для України, де судова практика у справах із відмивання грошей та, зокрема, стосовно обов'язку доведення, до цих пір була дуже консервативною. На практиці звинувачення у відмиванні грошей не було б можливим без попереднього або паралельного звинувачення в основному правопорушенні, яке пов'язане з відмиванням грошей. Ця проблема стає особливо важливою у контексті нових пунктів 5 та 6 Статті 9 Варшавської

конвенції². Тому навчання суддів є надзвичайно важливим для того, щоб Україна змогла ратифікувати та впровадити Конвенцію.

Навчання суддів також має надзвичайне значення у світлі статистики. З 9 справ, переданих у суди в 2004 та 2005 роках, поки що лише три були прийняті судами, та судом першої інстанції був винесений лише 1 вердикт.

У ході проекту ці проблеми вирішуватимуться шляхом застосування запропонованих заходів, зазначених у пунктах 2.6 та 4.6. Зокрема, у рамках проекту, у співробітництві з одним із спеціалізованих навчальних закладів, буде проводитись аналіз потреб, а також розробка та здійснення спеціалізованого навчання всіх категорій суддів (включаючи суддів Верховного та Апеляційного суду). Представники суддівського корпусу також братимуть участь у навчанні, яке буде організоване для судових виконавчих органів, та у курсах Навчального центру боротьби з відмиванням грошей (AML).

2.1.5. Установи, які мають зобов'язання

Проблеми, які необхідно вирішувати, та запропоновані рішення

Ці установи є відповідальними за подання звітів про усі операції, суми яких досягають граничних значень, та про сумнівні операції у ДКФМ, та за будь-яке невиконання цього зобов'язання для них існує ризик кримінальної відповідальності. Тому для співробітників цих установ важливо знати відповідні закони, розуміти свої зобов'язання, бути спроможними дати оцінку операціям та виявляти сумнівні операції, застосовувати індикатори та заповнювати форми звітів. Для цього необхідно мати спеціалізовані та повні знання, які можуть бути надані лише шляхом проведення навчання, що відповідає індивідуальним потребам. Існує багато малих приватних компаній, розташованих на периферії, для яких організація такого навчання - безпосередньо або із застосуванням послуг спеціалізованої компанії - може бути важкою або надто дорогою.

Особливу увагу слід приділяти небанківським фінансовим та нефінансовим установам, що мають такі зобов'язання. Згідно з наявною статистикою, у переважній більшості випадків джерелом розкриття інформації є банки. "Необхідно, щоб таку інформацію частіше розкривали небанківські організації та установи ринку цінних паперів", як це рекомендували експерти Moneyval, що проводили оцінку³.

За проектом пропонується розробляти спеціальні програми та курси для установ, які мають зобов'язання, що проводитимуться Міжнародним та національним центром навчання. У цих курсах можна брати участь безпосередньо, із застосуванням системи електронного навчання або інформації, що розповсюджується на компакт-дисках. В ідеалі усі посадові особи, які забезпечують виконання вимог, та інші відповідальні співробітники таких установ мають отримати сертифікати з проходження тренінгів у МНЦН (Міжнародному та національному центрі навчання). Установи, що мають зобов'язання, також отримуватимуть певні переваги у результаті заходів, які будуть організовані для контролерів та регуляторів фінансового сектора.

² Конвенція Ради Європи про відмивання, виявлення, вилучення та конфіскацію прибутку від злочинної діяльності та фінансування тероризму (ETS 198), Варшава, 16.05.2005

³ Див.: Загальна інформація звіту за другим раундом взаємної оцінки України, Вибір комітету експертів з оцінки заходів, спрямованих проти відмивання грошей (Moneyval), Рада Європи [Moneyval (2005) 25].

У контексті 3-ої Директиви ЄС необхідно переглянути відповідні закони України. Поки що програма навчання для установ, які мають зобов'язання, має брати до уваги цю директиву та її нові положення, зокрема, такі, що стосуються політичних діячів.

2.4 Діяльність групи проекту

Кандидатуру менеджера обрав та схвалив як донор, так і бенефіціар.

Оголошення про вакантну посаду офіс-менеджера була подана у друковані видання (у травні).

Менеджер проекту здійснив дві поїздки до Києва протягом початкового етапу:

19-20 травня 2006 року (у зв'язку із заходами, що були організовані у рамках інших проектів) він зустрівся із співробітниками ДКФМ для обговорення майбутніх дій та з метою упевнитись у тому, що бенефіціар готовий почати реалізацію проекту. Бенефіціар надав інформацію про те, що для схвалення проекту урядом має минути певний час. Однак вони були готові розпочати роботу одразу після підписання, зокрема, через те, що для групи проекту був підготовлений просторий офіс.

26-30 червня 2006 р. – для підготовки початкового звіту були проведені інтерв'ю з обраними кандидатами та зустріч із бенефіціарами.

У липні був укладений контракт із Офіс-менеджером та експертами, задіяними у проекті на довгостроковій основі, а також із ДКФМ були вирішені певні пов'язані з логістикою питання. Крім того, був складений та відправлений для отримання коментарів від бенефіціарів та Делегації Єврокомісії у Києві звіт.

У серпні Офіс-менеджер зібрала пропозиції від постачальників меблів та офісного обладнання та відправила їх у Страсбург для остаточного вибору та підготовки контрактів. Вона також ужила відповідних дій для організації початкового семінару, забезпечила такий формат папок та стендів, який відповідає настановам щодо наочності.

2.5 Результати проекту

Проект передбачає 3 конкретних мети та 8 результатів:

Мета проекту 1	Забезпечити відповідність законодавства України 3-ій Директиві ЄС щодо запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання грошей або фінансування тероризму, та Конвенції Ради Європи з відмивання, виявлення, вилучення та конфіскації прибутку, отриманого від злочинної діяльності та фінансування тероризму.
Результат 1	Проект поправок до відповідного закону, підготовлений згідно з 3-ою директивою ЄС та Конвенцією Ради Європи (ETS 198).
Мета проекту 2	Підвищення кваліфікації персоналу ключових установ системи протидії відмиванню грошей, що діє в Україні (Державного комітету фінансового моніторингу, судових виконавчих органів та регуляторів/контролерів правового та фінансового сектору)

Результат 2	Розроблена та впроваджена стратегія навчання ДКФМ.
Результат 3	Створений та діє Національний центр навчання AML при ДКФМ.
Результат 4	Судові виконавчі органи та судді мають власні плани навчання з розслідування справ відмивання грошей та фінансування терористичної діяльності та мають можливість реалізувати їх.
Результат 5	Регулятори та контролери сектору фінансових послуг реалізують плани базового навчання із міжнародних стандартів та оптимальних методик протидії відмиванню грошей та фінансуванню терористичної діяльності.
Мета проекту 3	Розробка організаційної та технічної інфраструктури системи фінансування діяльності, спрямованої проти відмивання грошей та фінансування тероризму.
Результат 6	Створений та обладнаний Міжнародний та національний навчальний центр АМ
Результат 7	Створені та обладнані 22 регіональних офіси ДКФМ.
Результат 8	Єдина інформаційна система розширена, та включає Міністерство внутрішніх справ, пенсійні фонди та Міністерство транспорту.

Для досягнення цих результатів були заплановані 27 заходів у ході проекту та ще 4 заходи у рамках початкового етапу.

Оскільки ДКФМ здійснив великий обсяг роботи у проміжок часу між проектом MOLI-UA та початком цього проекту, необхідно оновити інформацію про певні результати та/або діяльність. У таблиці, наведеній нижче, надається інформація про запропоновані зміни:

	Початкова інформація	Запропоновані зміни
Початковий етап		
0.1	Наймання співробітників для проекту	Без змін
0.2	Обладнання офісів для проекту	Без змін
0.3	Підготовка детального плану роботи та початкового звіту, визначення індикаторів	Підготовка детального плану роботи та початкового звіту. – виправлення технічної помилки: індикатори вже є частиною "логічної рамки" (logframe).
0.4	Організація початкового семінару	Без змін
Результат 1	Проект поправок до відповідного закону, підготовлений згідно з 3-ю директивою ЄС та Конвенцією Ради Європи (ETS 198).	Без змін
1.1	Проведення порівняльного аналізу законодавства України у світлі нових європейських стандартів.	Без змін
1.2	Надання правових висновків щодо діючого українського законодавства та/або запропонованих поправок.	Без змін
1.3	Організація семінарів/круглих столів (до 6) із питань нових європейських стандартів AML/CTF.	Без змін

1.4	Надання допомоги з розробки нормативних актів, які були визначені як необхідні, з метою дотримання Україною нових європейських стандартів.	Без змін
Результат 2	Розроблена та впроваджена стратегія навчання ДКФМ.	Без змін
Діяльність		
2.1	Перегляд існуючих навчальних потреб ДКФМ та його регіональних офісів	Надання ДКФМ допомоги у перегляді навчальних потреб ДКФМ та його регіональних офісів. - ДКФМ ініціював цей процес.
2.2	Надання допомоги ДКФМ у розробці планів базового та подальшого навчання для співробітників головного офісу та регіональних офісів	Без змін
2.3	Підготовка ключових груп співробітників ДКФМ та його регіональних представництв до виконання функцій тренерів та надання їм допомоги у проведенні курсів навчання (у кількості до 4) для інших співробітників.	Без змін
2.4	Надання ДКФМ допомоги у організації до 6 навчальних семінарів для співробітників регіональних представництв із пріоритетних для цих представництв питань, та для агентств, які є їх партнерами у цих регіонах	Без змін
2.5	Організація до 3 внутрішньодержавних семінарів для аналітиків, які присвячені досвіду роботи інших ПФР (підрозділів фінансової розвідки) у галузі аналізу даних та розслідування відмивання грошей та фінансування тероризму	Без змін
2.6	Організація до 2 спільних тренінгів для розвитку співробітництва між ДКФМ, прокурорами та суддями	Без змін
2.7	Організація одної зустрічі, присвяченої типології CFT/AML.	Без змін
2.8	Продовження навчання спеціалістів з інформаційних технологій та аналітиків.	Забезпечення подальшого навчання спеціалістів з інформаційних технологій та аналітиків. – це зміна чисто семантичного характеру, що пояснює значення виду діяльності
Результат 3	Створений та діючий Національний центр навчання AML при ДКФМ.	Повністю діючий Національний центр навчання AML ДКФМ. - ДКФМ уже створив Центр
Діяльність		

3.1	Допомога у розробці організаційної структури та вимог до комплектації штату співробітників Міжнародного та національного навчального центру (МННЦ).	Допомога у подальшій розробці організаційної структури та вимог до комплектації штату співробітників МННЦ. - початкова робота була здійснена ДКФМ
3.2	Допомога у розробці програми, щорічних планів навчання та навчальних матеріалів (включаючи їх публікацію).	Без змін
3.3	Організація до 3 навчальних візитів для співробітників МННЦ та тренерів ДКФМ до навчальної установи за кордоном.	Без змін
3.4	Надання допомоги ДКФМ у подальшому навчанні співробітників МННЦ.	Без змін
3.5	Надання допомоги МННЦ в організації навчальних курсів (до 3 курсів).	Без змін
3.6	Надання підтримки МННЦ у створенні та розробці системи дистанційного навчання/електронного навчання (апаратне, програмне забезпечення та методологія).	Без змін
3.7	Допомога у організації бібліотеки МННЦ та створенні списку книг та/або інших матеріалів, які необхідно придбати.	Без змін
Результат 4	Судові виконавчі органи та судді мають власні плани навчання з розслідування справ відмивання грошей та фінансування терористичної діяльності та мають можливість реалізувати їх.	Без змін
Діяльність		
4.1	Допомога Міністерству Внутрішніх Справ у оцінці навчальних потреб, розробці планів навчання, програми та навчальних матеріалів.	Без змін
4.2	Надання допомоги у навчанні співробітників навчальних установ правоохоронної галузі з проведення навчання розслідуванню фінансових злочинів та відмивання грошей та пов'язаним із цим темам.	Без змін
4.3	Організація навчальних візитів для того, щоб тренери могли випробувати навчальні рішення, прийняті у правоохоронних органах інших країн Європи	Без змін

4.4	Допомога у проведенні спеціалізованого навчання з протидії відмиванню коштів працюючим слідчим відділам Міністерства Внутрішніх Справ та його регіональним підрозділам, та спеціалізованим групам із протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, включаючи надання вимог до інформації та розвідки.	Без змін
4.5	Організація семінару з правових питань та міжнародних стандартів у галузі AML/CFT.	Без змін
4.6	Допомога у проведенні спеціального навчання з протидії відмиванню коштів для суддів.	Допомога спеціалізованим навчальним центрам для суддів та МНЦН у проведенні спеціалізованого навчання з протидії відмиванню коштів для суддів. – необхідно наголосити на важливості впровадження навчання AML/CTF у рамках загального курсу навчання суддів.
Результат 5	Регулятори та контролери сектору фінансових послуг реалізують плани базового навчання з міжнародних стандартів та оптимальних методик протидії відмиванню грошей та фінансуванню терористичної діяльності.	Без змін
Діяльність		
5.1	Допомога регуляторам фінансового сектора у визначенні національних стандартів дотримання відповідних законодавчих та міжнародних стандартів.	Без змін
5.2	Організація до трьох дводенних навчальних семінарів для регуляторів/контролерів.	Без змін
5.3	Організація семінарів та практикумів для регуляторів/контролерів, з метою ознайомити їх із найкращими методиками, які існують в інших країнах Європи.	Без змін
5.4	Надання допомоги фінансовим контролерам та регуляторам у розробці навчальних планів та програми для установ, що мають відповідні зобов'язання, у відповідних секторах.	Без змін
Результат 6	Створений та обладнаний Міжнародний та національний навчальний центр AML.	Обладнаний Міжнародний та національний навчальний центр AML. - процес створення був ініційований ДКФМ.
Діяльність		

6.1	Надання допомоги ДКФМ у аналізі потреб МННЦ стосовно технічного обладнання та програмного забезпечення, та створення детальних специфікацій.	Без змін
6.2	Організація та проведення поставок обладнання та програмного забезпечення для МННЦ, згідно зі специфікаціями.	Без змін
6.3	Організація та здійснення закупівлі книг/матеріалів для бібліотеки та фінансування перекладу деяких із них.	Без змін
Результат 7	Створені та обладнані 22 регіональні офіси ДКФМ.	Створені та обладнані 18 регіональних офісів ДКФМ. Був ініційований процес створення ще чотирьох регіональних офісів.
<i>Діяльність</i>		
7.1	Надання допомоги ДКФМ у аналізі потреб регіонального офісу стосовно ремонтних робіт, обладнання та програмного забезпечення, та створення детальних специфікацій.	Без змін
7.2	Організація та проведення ремонтних робіт, поставок обладнання та програмного забезпечення для регіональних офісів, згідно зі специфікаціями.	Без змін
Результат 8	Єдина інформаційна система розширена, та включає Міністерство внутрішніх справ, пенсійні фонди та Міністерство транспорту.	Єдина інформаційні система розширена. Згадані у вихідному тексті установи вже були приєднані до системи. Новий текст забезпечує гнучкість у розширенні ЄІС, згідно з потребами, що змінюються, та в рамках наявного бюджету.
<i>Діяльність</i>		
8.1	Надання допомоги ДКФМ у аналізі потреб стосовно роботи, обладнання, послуг та програмного забезпечення, яке є необхідним для розширення ЄІС та створення детальних специфікацій.	Без змін
8.2	Організація та придбання робіт, обладнання, послуг та програмного забезпечення, які є необхідними для розширення ЄІС, згідно зі специфікаціями.	Без змін

8.3	Приєднання ДКФМ до FIU.Net у якості основного члена	<p>Надання допомоги ДКФМ в отриманні інтерактивного доступу до нових міжнародних джерел даних – оскільки розвиток FIU.Net суттєво уповільнився, ДКФМ може бути більше зацікавлений у отриманні інших джерел інформації, ніж оновлений статут на сайті FIU.Net. Нове формулювання включає можливий розширений зв'язок із FIU.Net, якщо це вважатиметься за доцільне.</p>
-----	---	--

2.6 Планування проекту

Робочий план проекту, який був виправлений, згідно із змінами, запропонованими вище, що мають бути внесені у результати та діяльність, надається у Додатку С.

Діяльність, яка має бути організована у жовтні-грудні, як обговорювалось на початковій конференції, включає таке:

- Необхідно терміново зробити правовий висновок за новим законопроектом для забезпечення відповідності Варшавській конвенції (ETS 198) та 3-й Директиві (проект, який зараз готує уряд), оскільки два проекти готові (серпень/вересень),
- Семінар для обговорення правового висновку,
- Підготовка списку експертів, задіяних у проекті на короткостроковій основі, які відіграватимуть провідну роль у досягненні результатів,
- Планування зустрічей LTA із групами бенефіціарів для встановлення часових рамок діяльності, направленої на досягнення результатів 1-5.
- Створення робочої групи, яка працюватиме для досягнення Результату 1 (внутрішні та міжнародні експерти)
- Оцінка потреб – обладнання для МННЦ
- Оцінка потреб – ІТ-обладнання для регіональних офісів

3 Висновки

ДКФМ та інші бенефіціари за проектом є перевіченими партнерами, намагання яких боротися з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму добре відоме всім. Їх співробітництво зі співробітниками Проекту MOLI-UA слугувало прикладом, який свідчить про можливість дуже позитивного та ефективного співробітництва за програмою MOLI-UA-2. Незважаючи на певну затримку у проекті з боку уряду України, ДКФМ із самого початку намагався ефективно співробітничати та забезпечив комфортабельні та просторі приміщення для офісу проекту.

Група проекту та бенефіціари мобілізували свої зусилля для досягнення результатів, та маленьку затримку на початковому етапі можна легко компенсувати у наступні місяці. Оскільки ніякі з ризиків, згаданих в умовах проекту (TOR), не є вірогідними, для досягнення запланованих результатів до кінця проекту не має бути ніяких перешкод.

ДОДАТКИ**ДОДАТОК А****Запропоновані зміни у комплектації допоміжним персоналом проекту MOLI-UA-2**

Запропоновані посади та описи робіт	
Спеціаліст зі зв'язків із громадськістю та комунікацій	Спеціаліст проекту
<ul style="list-style-type: none"> - Координує роботу офісу проекту та події у ході проекту, зокрема, зустрічі учасників проекту, конференції, тренінги та роботу з пресою шляхом забезпечення своєчасної взаємодії, комунікації та залучення учасників на всіх рівнях, приділяє особливу увагу підтримці відносин та створенню іміджу; - надає допомогу Менеджеру проекту та Керівнику групи з впровадження діяльності у рамках проекту; - у співробітництві з Керівником групи та під контролем Менеджера проекту готує щомісячні описові звіти за проектом та оновлення звітів, та надає допомогу Керівнику групи у виконанні інших завдань із створення звітності; веде протоколи із заходів, що здійснюються у рамках проекту; - сумісно з Менеджером проекту та під його керівництвом забезпечує можливості відстеження діяльності за проектом, шляхом публічної інформаційної діяльності, яка включає підготовку матеріалів конференцій та семінарів, довідок, оновлень проекту, записів для веб-сторінки та створення різноманітних рекламних матеріалів; - забезпечення ефективного зв'язку з бенефіціарами проекту; - виконання інших обов'язків, як це вимагається (наприклад, здійснення перекладу для Керівника групи (крім діяльності за проектом); забезпечення перекладу робочих документів; надання допомоги Раднику з закупівель). - надання необхідної допомоги Референта за проектом (Project Officer) у виконанні її обов'язків. 	<ul style="list-style-type: none"> - Надає необхідну щоденну допомогу керівникові Проекту - Підготовка проектів бюджетів для конкретної діяльності - Збір та підготовка фінансової звітності - Несе відповідальність за фінансову частину проекту та допомагає керівникові проекту у підготовці звітності - Координує всі питання пов'язані із використанням фінансів із Секретаріатом Ради Європи у Стазбурзі та представництвом Ради Європи у Києві - Забезпечує закупівлю канцтоварів - Веде звітність по витратам офісу - Під керівництвом керівника проекту надсилає проекти фінансових документів та пересилає їх менеджеру проекту для схвалення та подальшого виконання - Здійснення перекладу керівникові проекту (крім діяльності за проектом) - Здійснення перекладу робочих документів для керівника проекту в разі необхідності - Допомога спеціалісту зі зв'язків із громадськістю та комунікацій в разі необхідності у виконанні її обов'язків

ДОДАТОК В**Фінансові розпорядчі органи та саморегульовані органи**

Національний банк України (НБУ)

Головною функцією НБУ є визначення грошової політики України з метою досягнення цінової стабільності, посилення стабільності банківської системи та застосування банківських регулятивних правил та нагляду. Станом на 1 січня 2005 року до складу банківської системи входило 160 комерційних банків.

НБУ – головний банк України та орган, що має право видавати ліцензії комерційним банкам. Його основні обов'язки такі:

- сприяти підтримці стабільності національної валюти;
- сприяти встановленню та функціонуванню ефективних механізмів здійснення розрахунків;
- випускати банкноти та монети;
- здійснювати ліцензування банківської діяльності та фінансових операцій;
- видавати ліцензії на валютні операції;
- видавати дозволи на здійснення клірингових операцій;
- вести Реєстр банків, їх філій та представництв, валютних бірж;
- виконувати регулятивні функції (зі здійснення банківських операцій, розрахунків у іноземній валюті, норм та правил ведення банківської бухгалтерії, клірингу, з валютних правил та валютного контролю);
- наглядати за банківською діяльністю;
- здійснювати перевірки на місцях;
- здійснювати валютний контроль;
- накладати санкції, у тому числі відкликати видані ним ліцензії.

Після прийняття Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом“, НБУ взяв на себе надзвичайно активну роль у запобіганні відмиванню грошей. З цією метою 7 лютого 2003 року, у межах НБУ було створено спеціальне управління, „Управління методологічного та нормативно-організаційного забезпечення фінансового моніторингу“, основними завданнями якого є розробка відповідних законодавчих та нормативних актів згідно з законодавством для запобігання відмиванню грошей у банківській системі, випуск рекомендацій стосовно методологічного підходу до перевірок банків на місцях і узагальнення результатів нагляду за відповідністю діяльності банків до висунутих до них правових вимог проти відмивання грошей. У цьому управлінні працює 15 співробітників, воно складається з трьох відділів: відділ правового забезпечення фінансового моніторингу, відділ координації взаємодії з іншими органами державного фінансового моніторингу, та відділ методологічних документів з контролю за відповідністю діяльності банків з правовими вимогами до фінансового моніторингу.

Перевірки банків на місцях здійснюються Департаментом пруденційного нагляду, штат якого складається з 81 співробітника головного відділення НБУ та 296 співробітників з 25 територіальних відділень НБУ.

Національний банк України постійно організовує та бере участь у семінарах з питань фінансового моніторингу, що проводяться для працівників комерційних банків. Впродовж 2004 року експерти НБУ взяли участь у 17 таких семінарах.

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України була заснована 11 грудня 2002 року відповідно до Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг“ від 12 липня 2001 року. Головні завдання комісії такі:

- запровадження єдиної політики щодо надання фінансових послуг
- реєстрація, видача ліцензій та нагляд за небанківськими фінансовими установами для забезпечення відповідності їх діяльності законам, у тому числі законодавству з протидії відмиванню грошей.

На сьогодні небанківський фінансовий сектор становить близько 8 % усього фінансового (банківського та небанківського) ринку і в основному складається зі страхових компаній.

Одним з першочергових завдань цієї комісії є виявлення, реєстрація та видача ліцензій усім організаціям, що надають фінансові послуги в Україні, які існували до введення в дію зазначеного закону. До складу таких організацій входить 372 страхові компанії, 57 недержавних пенсійних фондів, 1094 кредитні спілки (кооперативи), 234 ломбарди та 30 лізингових компаній.

У процесі реєстрації та ліцензування комісія вимагає від усіх нових фінансових організацій надати інформацію, що підтверджує відповідність їхньої діяльності до вимог з протидії відмиванню грошей. У цьому відношенні корпоративні документи фінансових установ повинні продемонструвати запровадження процедур з протидії відмиванню грошей, призначення особи, відповідальної за здійснення фін моніторингу, і надати аналіз джерел статутного капіталу.

У серпні 2003 року комісія організувала Відділ фінансового моніторингу, на який був покладений обов'язок аналізу результатів перевірок на місцях департаменту з нагляду та вироблення рекомендацій з методології проведення перевірок. Співробітники Відділу фінансового моніторингу, кількість яких становить 4 особи, також беруть участь у перевірках на місцях, які проводяться Департаментом з нагляду. Комісія вповноважена законом накладати санкції та штрафи на фінансові установи та їхніх службовців/керівників. Ці повноваження з накладання санкцій включають накладання штрафів, призупинення дії, відкликання або остаточне позбавлення ліцензії з обов'язковою ліквідацією установи, а також накладання адміністративного та кримінального покарання на службовців/керівників фінансових установ.

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України виробила спільно з ДКФМ типову навчальну програму для працівників фінансових організацій, які відповідають за здійснення первинного фінансового моніторингу. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України та ДКФМ також проводять спільні інформативні та консультативні семінари.

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку України

Комісія була заснована 30 жовтня 1996 року, згідно з Законом України „Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”. Основні завдання комісії полягають у виробленні та запровадженні єдиної державної політики для доброго функціонування та здійснення фінансових операцій на ринку цінних паперів України і нагляді за учасниками фондового ринку. Комісія складається з центрального апарату, кількість співробітників якої складає 234 особи та 26 регіональних відділень, у яких працюють 450 співробітників.

Станом на 1 січня 2004 року учасники фондового ринку розподілялися таким чином:

- 10 бірж
- 867 біржових маклерів
- 364 реєстратора
- 114 зберігачів цінних паперів
- 1 депозитарій
- 142 інститути спільного інвестування

Закон України „Про цінні папери і фондову біржу” регулює питання, що стосуються роботи з конфіденційною інформацією (включно зі статтею 232-1 „Розголошення або використання не оприлюдненої інформації про емітента або його цінні папери”, що стосується КК України). Зазначені нововведення відповідають міжнародним нормам, зокрема 40 рекомендаціям ФАТФ.

У серпні 2003 року, комісія організувала Відділ фінансового моніторингу, що складається з 5 співробітників, які відповідають за спільні операції з ДКФМ та іншими органами нагляду,

координацію та проведення перевірок з питань запобігання відмиванню грошей, нагляд за запровадженням відповідного законодавства учасниками фондового ринку та аналіз ефективності заходів із запобігання відмиванню грошей на ринку цінних паперів.

Кількість співробітників, що здійснюють такий нагляд становить 23 особи у головному відділенні та 102 особи у відділах нагляду регіональних відділень.

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку України уклала угоди про співпрацю з 8 освітніми закладами України у питаннях підготовки фахівців з фінансового моніторингу для професійних учасників ринку цінних паперів.

Саморегульовані організації/ професійні учасники ринку цінних паперів та фондового ринку

№	Організація	Кількість членів станом на 1 січня 2005 року	Кількість членів відповідно до сфери професійної діяльності
1.	Професійна асоціація реєстраторів і депозитаріїв	667	276 – незалежні реєстратори 338 – емітенти, які ведуть власний реєстр 52 – зберігачі цінних паперів 1 – депозитарна діяльність
2.	Асоціація “Перша фондова торговельна система”	149	Трейдери цінними паперами
3.	Українська асоціація інвестиційного бізнесу	96	Управління активами – 92, трейдери цінними паперами - 4
4.	Асоціація “ Південноукраїнська торговельно-інформаційна система”	144	Трейдери цінними паперами
5.	Київська міжнародна фондова біржа	210	Трейдери цінними паперами
6.	ЗАТ „Українська фондова біржа”	112	Трейдери цінними паперами
7.	ЗАТ „Придніпровська фондова біржа”	108	Трейдери цінними паперами
8.	Донецька фондова біржа	66	Трейдери цінними паперами
9.	Асоціація учасників фондового ринку України	290	104 – незалежні реєстратори 186 – емітенти, які ведуть власний реєстр
10.	ЗАТ „Українська міжбанківська фондова валютна біржа”	47	Трейдери цінними паперами

ДОДАТОК В Робочий план УЕС 1		2006										2007				Орган, який впроваджує/ витрати						
		5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	1	2	3	4							
Результат/Діяльність																						
Загальна ціль		Сприяти запобіганню та відмиванню грошей та фінансуванню тероризму в Україні відповідно до європейських та інших міжнародних стандартів та практики																				
Початковий етап																						
0.0.1	Наймання працівників для проекту	X																			Штаб-квартира Ради Європи	
0.0.2	Обладнання контори для проекту				X																	Штаб-квартира Ради Європи Офісне обладнання та техніка
0.0.3	Підготовка детального робочого плану та звіту про початковий етап				X																	Постійний радник
0.0.4	Організація початкового та заключного семінарів					X																Постійний радник/ Штаб-квартира Ради Європи
Ціль проекту 1		Привести українське законодавство у відповідність з Третьою директивою ЄС щодо запобігання використанню фінансової системи для відмивання грошей та фінансування тероризму та Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом та про фінансування тероризму																				
Результат 1		<i>Проект поправок до відповідного законодавства, розроблений у відповідності до Третьої директиви ЄС та Конвенції Ради Європи (ETS 198).</i>																				
1.1	Проведення порівняльного аналізу українського законодавства у світлі нових європейських стандартів.				X																	Постійний радник, короткостроковий радник/звіт
1.2	Надання правових варіантів до діючого українського законодавства та запропонованих поправок.								X													Постійний радник, короткостроковий радник/надання експертизи, міркування

1.3	Організація до 6 семінарів/круглих столів з питань, що стосуються нових європейських стандартів із запобігання відмиванню грошей та фінансуванню тероризму.								x										Постійний радник, короткостроковий радник/надання експертизи, семінари
1.4	Надання допомоги у складенні законодавчих інструментів, які визнано потрібними для України, щоб відповідати новим європейським стандартам.									x									Постійний радник, короткостроковий радник/надання експертизи, семінари
Ціль проекту 2																			
Збільшення людських можливостей ключових установ системи запобігання відмиванню грошей (Державний комітет фінансового моніторингу, правоохоронні органи та органи правосуддя і співробітники регулятивних органів/інспектори фінансового сектора)																			
Результат 2																			
Вироблення та запровадження навчальної стратегії ДКФМ																			
2.1	Перегляд навчальних потреб ДКФМ та її регіональних відділень											x	x	x	x				Постійний радник, короткостроковий радник / надання експертизи, семінари
2.2	Сприяння ДКФМ у виробленні та запровадженні базової та подальшої навчальної стратегії, планів та навчального плану для персоналу штаб-квартири та регіональних відділень.											x	x	x	x				Постійний радник, короткостроковий радник / надання експертизи, семінари
2.3	Підготовка основних груп персоналу ДКФМ та її регіональних відділень як інструкторів та надання їм допомоги у проведенні до 4 навчальних курсів для решти персоналу.														x	x	x		Постійний радник, короткостроковий радник / надання експертизи, семінари, навчальні візити
2.4	Сприяння ДКФМ в організації до 6 навчальних семінарів для персоналу регіональних відділень з питань найпершої важливості для цих відділень та їхніх агентств-партнерів у цих регіонах																x		Постійний радник, короткостроковий радник, навчальні семінари
2.5	Організація до 3 семінарів у країні для аналітичного персоналу з питань робочого досвіду інших органів фінансової розвідки у аналізі даних та розслідуванні відмивання грошей та фінансування тероризму																		Постійний радник, короткостроковий радник/3 семінари

2.6	Організація до 2 спільних навчальних занять для посилення співробітництва між ДКФМ, органами правозастосування, прокурорами та суддями.																			X	Постійний радник, короткостроковий радник/ 2 навчальних занять	
2.7	Організація 2 зустрічей з питань типології способів запобігання відмиванню грошей/ фінансуванню тероризму.																			X	Постійний радник, короткостроковий радник/ надання експертизи, організація зустрічі	
2.8	Продовження навчання персоналу з інформаційних технологій та аналітиків.																		X	X	X	Постійний радник, інструктори/проведення навчання
Результат 3	Створення робочого міжнародного та національного навчального центру з запобігання відмиванню грошей/ фінансування тероризму (МННЦ) при ДКФМ																					
3.1	Допомога у розробці організаційної структури та вимог до персоналу МННЦ.																		X	X	X	Постійний радник, короткостроковий радник/ надання експертизи, семінари
3.2	Допомога у розробці навчальних програм, річних навчальних планів та навчальних матеріалів (у тому числі публікацій з теми).																	X	X	X	Постійний радник, короткостроковий радник, надання експертизи, семінари	
3.3	Організація до 3 навчальних візитів для персоналу МННЦ та інструкторів ДКФМ до навчального закладу за кордоном.																	X			Постійний радник, короткостроковий радник/ до 3 навчальних візитів	
3.4	Сприяння ДКФМ у подальшому навчанні персоналу МННЦ.																		X	X	X	Постійний радник, короткостроковий радник/ надання експертизи, семінари
3.5	Сприяння МННЦ в організації до 3 навчальних курсів.																					Постійний радник, короткостроковий радник/ надання експертизи, організація навчальних курсів, нагляд за їх проведенням

4.6	Сприяння в оцінці навчальних потреб і проведенні фахового навчання із запобігання відмиванню грошей для суддів.	X X X	Постійний радник, короткостроковий радник/ семінари, надання експертизи, МННЦ або інший навчальний заклад/проведення навчання
Результат 5	Запровадження співробітниками регулятивних органів та інспекторами сектора фінансових послуг стратегії базового та подальшого професійного навчання, планів та навчальних програм з міжнародних стандартів та найкращої практики у протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму.		
5.1	Допомога співробітникам регулятивних органів фінансового сектора у встановленні національних стандартів відповідності з відповідним законодавством та міжнародними стандартами.	X X	Постійний радник, короткостроковий радник/ надання експертизи, семінари
5.2	Організація до 3 дводенних навчальних семінарів для співробітників регулятивних органів/інспекторів.	X	Постійний радник, короткостроковий радник/семінари
5.3	Організація семінарів для співробітників регулятивних органів/інспекторів для висвітлення найкращих практик, які мають місце в інших європейських країнах.	X	Постійний радник, короткостроковий радник/ семінари
5.4	Допомога інспекторам та співробітникам регулятивних органів фінансового сектора у виробленні навчальної стратегії, планів на навчальних програм для примусових закладів їхніх секторів.	X X	Постійний радник, короткостроковий радник, семінари
Ціль проекту 3	Розробка організаційної та технічної інфраструктури системи запобігання відмиванню грошей/ фінансуванню тероризму.		
Результат 6	Заснування та оснащення національного навчального центру із запобігання відмиванню грошей/ фінансування тероризму		
6.1	Допомога ДКФМ в аналізі потреб МННЦ щодо технічного оснащення та програмної продукції і складенні детальних переліків.	X X X X	Постійний радник, консультант із закупівель, короткостроковий радник, Секретаріат Ради Європи

6.2	Організація і проведення закупівлі обладнання та програмної продукції для МННЦ згідно переліків.	☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Постійний радник, консультант із закупівель, короткостроковий радник, Секретаріат Ради Європи
6.3	Організація і проведення закупівлі книг/матеріалів для бібліотеки та фінансових перекладів вибраних книг українською мовою.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Постійний радник, консультант із закупівель, короткостроковий радник, Секретаріат Ради Європи
Результат 7 Заснування та оснащення 22 регіональних відділень ДКФМ.				
7.1	Допомога ДКФМ в аналізі потреб регіональних відділень щодо ремонтних робіт, оснащення та програмної продукції і складенні детальних переліків.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Постійний радник, консультант із закупівель, короткостроковий радник, Секретаріат Ради Європи
7.2	Організація і проведення закупівлі матеріалів для ремонтних робіт, оснащення та програмної продукції для регіональних відділень згідно переліків.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Постійний радник, консультант із закупівель, короткостроковий радник, Секретаріат Ради Європи
Результат 8 Розширення Єдиної інформаційної системи шляхом покращення системи аналізу інформації, розповсюдження Єдиної інформаційної системи в регіональних підрозділах ДКФМ і приєднання важливих допоміжних джерел інформації.				
8.1	Допомога ДКФМ в аналізі потреб щодо роботи, обладнання, послуг та програмної продукції, необхідної для розширення Єдиної інформаційної системи і складенні детальних переліків.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Постійний радник, консультант із закупівель, короткостроковий радник, Секретаріат Ради Європи
8.2	Організація і проведення закупівлі матеріалів для роботи, обладнання, послуг та програмної продукції, необхідної для розширення Єдиної інформаційної системи згідно переліків.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Постійний радник, консультант із закупівель, короткостроковий радник, Секретаріат Ради Європи

8.3	Приєднання ДКФМ до FIU.Net як базового члена																				
-----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

